

Aan: De leden van de Vaste Commissie voor Infrastructuur en Milieu -Tweede Kamer

Aan: De leden van de Provinciale Staten van Zeeland

Geachte leden,

In de Telegraaf van 21 augustus jl. wordt melding gemaakt van diepe gaten bij de Stormvloedkering in de Oosterschelde. De krant baseert zich op informatie van Rijkswaterstaat Zeeland. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu noemt de formulering van RWS Zeeland, "niet juist". Er is geen enkel gevaar voor de waterveiligheid ontstaan (nrc.nl van 21 augustus jl.). Ondergetekenden delen deze opvatting niet. Het ministerie gaat voorbij aan de feitelijke situatie. Ter toelichting het volgende.

De ontgrondingskuilen ter weerszijden van de bodembescherming zijn plaatselijk aanzienlijk dieper dan destijds bij het ontwerp is voorzien. Het verdiepingsproces is nog niet tot staan gekomen. Omdat ontgrondingskuilen werden voorzien, is bij de overdracht van de kering van de Deltadienst aan RWS Zeeland een gedetailleerd bestortingsprogramma voor de hellingen van de kuilen opgenomen. Deze bestortingen moeten voorkomen dat de hellingen van de kuilen te steil worden en daardoor bezwijken. Het bezwijken van de hellingen, leidend tot aantasting van de bodembescherming, de aansluitende oevers en de werkeilanden, moet worden voorkomen.

Ondergetekenden zijn in leidinggevende posities nauw betrokken geweest bij het ontwerp en de bouw van de kering. Wij hebben begin vorig jaar bij toeval geconstateerd dat RWS Zeeland ernstig in gebreke is gebleven. De noodzakelijke bestortingen waren sinds het jaar 2000 niet meer uitgevoerd. Daardoor zijn een groot aantal (ca.16) afschuivingen/zettingsvloeiingen opgetreden die grote schade aan de bodembescherming hebben veroorzaakt. Ernstiger nog, de stabiliteit van de Noord Bevelandse oever was in direct gevaar. RWS Zeeland was zich hiervan niet bewust. Men liep langs de rand van de afgrond. Men had er geen verklaring voor waarom de bestortingen zijn gestopt.

De ontstane situatie is per brief dd. 21 maart 2012 door ons ter kennis gebracht van de Directie RWS Zeeland. De brief is met de directie besproken. Nadat ook een tweede gesprek naar onze mening onvoldoende actie tot gevolg had hebben wij per brief dd. 4 juni 2012 de Directeur Generaal van RWS van onze bevindingen op de hoogte gebracht. Wij waarderen het dat de DG onmiddellijk maatregelen heeft getroffen en enkele noodbestortingen heeft laten uitvoeren. De uitvoering van verdere maatregelen liet ons inziens te wensen over.

De DG is daarvan per brief dd. 1 november 2012 op de hoogte gebracht. Daarna heeft er wederzijdse uitwisseling van brieven plaats gevonden. Er zijn een aantal gesprekken met de DG gevoerd. Wij hebben onze betrokkenheid voorshands afgerond met een brief dd. 14 december 2012. De DG heeft ons per brief dd.18 december 2012 uitgenodigd om tegen het einde van het eerste kwartaal 2013 onze beoordeling te geven op de aspecten veiligheid en doelmatigheid m.b.t. de door de DG gekozen oplossing en implementatiestrategie. Wij hebben daar per brief dd. 8 januari 2013 mee ingestemd. In deze brief hebben wij tevens de ons inziens wenselijke oplossing aangegeven. Tot op heden hebben wij nog geen uitnodiging ontvangen. De plannen zijn kennelijk nog niet afgerond. De noodzakelijke bestortingen om de stabiliteit voorshands te verzekeren zijn nog steeds niet in voldoende mate uitgevoerd. Een visie en een plan voor een structurele oplossing ontbreekt.

Naar onze mening is de oorzaak van de problematiek voornamelijk gelegen in het afstoten door RWS van nagenoeg alle inhoudelijke kennis en ervaring op het gebied van de waterbouwkunde. Deze analyse wordt onderschreven in een interne RWS analyse. Wij zijn van mening dat RWS niet meer beschikt over de kennis en ervaring om een structurele oplossing voor de komende jaren te ontwikkelen. Kennis die breed gezien essentieel is voor het verzekeren van de veiligheid tegen overstromingen. Bij de oplevering van de stormvloedkering waren wij ons bewust van de

kennisleemte op het gebied van ontgrondingen, afschuivingen en zettingsvloeiingen. Daarom is indertijd vastgelegd de kennisontwikkeling op deze gebieden ter hand te nemen in samenhang met de exploitatie en het onderhoud. Helaas hebben wij moeten constateren dat dit in het geheel niet heeft plaatsgevonden.

Ook bij Deltares, de "huisadviseur" van RWS, is de kennis op dit terrein nagenoeg op het niveau van de jaren '80 blijven steken. In Deltares rapporten wordt dit ook aangegeven. Ook daar zijn de ervaren mensen inmiddels niet meer aanwezig. Daarmee staat op dit aspect van de waterbouwkunde het uitbestedingsbeleid van RWS op drijfzand.

Het verloren gaan van kennis en ervaring is ons inziens voornamelijk een gevolg van de politieke druk op RWS om af te slanken en deels van de keuzes die RWS daarbij zelf heeft gemaakt. Wij zien ook een tendens waarbij de betrokkenheid van ervaren waterbouwkundigen ondergeschikt wordt gemaakt aan tal van andere kennisdisciplines. Een sprekend voorbeeld daarvan is de bezetting van de 13 leidinggevende posities van het Deltaprogramma. Geen enkele waterbouwkundige is in dit gezelschap te vinden. Laten wij nu gedacht hebben dat het Deltaprogramma voornamelijk gaat over de veiligheid tegen overstromingen. Het is het werk van waterbouwkundigen die onze naam op dat gebied wereldwijd heeft gevestigd.

Wij maken ons grote zorgen over de veiligheid tegen overstromingen die wettelijk bij RWS is belegd. Deze zorgen betreffen ook de goede reputatie van deze bedrijfstak in het buitenland die onder druk zal komen te staan indien zich in ons land problemen met de waterveiligheid voordoen.

Wij hebben per brief dd. 6 juni 2013 de Minister van Infrastructuur en Milieu hiervan in kennis gesteld. In deze brief dringen wij erop aan RWS de ruimte te geven de verloren kennis weer op te bouwen. De brief is "onder de aandacht" van de Minister gebracht en vervolgens ter beantwoording naar de DG van RWS doorgestuurd. Dat gaat voorbij aan het feit dat ons inziens de politiek aanzet is. De DG heeft ons een "open rondetafelgesprek" voorgesteld. Over de agenda en de deelnemers vindt nog overleg plaats.

Het moge u duidelijk zijn dat wij de geruststellende berichten van de zijde van het ministerie en van RWS betreffende de ontgrondingskuilen bij de Stormvloedkering in de Oosterschelde niet delen. De situatie is onvoldoende gestabiliseerd en een visie op een structurele oplossing ontbreekt. De acties die recentelijk zijn ondernomen, zijn louter toe te schrijven aan een toevallige ontdekking en alertheid van derden. Het tekort aan kennis en ervaring op waterbouwkundig terrein bij RWS ligt daaraan ten grondslag.

Onze zorg strekt zich breder uit. Voor de planvorming, het realiseren en onderhouden van een betrouwbaar veiligheidssysteem, dat ons land moet beschermen tegen overstromingen, is deze kennis onmisbaar.

Wij staan open voor een nadere toelichting.

Hoogachtend,
Prof. Ir. K.d'Angremond
Ir. A. J. Hoekstra
Ir. J. H. van Oorschot
Ing. C.J. Vroege
Prof. Dr. Ir. H. Vrijling
Ir. F. Spaargaren (penvoerder)
e-mail: frankspaargaren@xs4all-nl